شهرآرا
۴شنبه
۱۱ تیر ۱۴۰۴
۶ محرم ۱۴۴۷
شماره ۴۵۲۴
SHAHRARANEWS.IR
۱۴
معارف

زیارت ناحیه مقدسه؛ دانشگاه عالی معرفت

در راه خدا جهاد کردی و حق جهاد را به‌جا آوردی!

ناحیه مقدسه

أَلسَّلامُ عَلَی الشَّیبِ الْخَضیبِ، أَلسَّلامُ عَلَی الْخَدِّ التَّریبِ

محمدجواد علیپور | تصور ما از مرد جنگ و جهاد یک انسان شجاع و جنگ‌آور است اما سربازان ایران اسلامی با الگو قرار دادن ائمه اطهار به ما ثابت کردند که جنگ و جهاد بدون عرفان و معرفت میسر نیست. این بخش از زیارت ناحیه مقدسه به تحلیل ویژگی‌های امام حسین(ع) و قیام عاشورا می‌پردازد. محتوای آن را می‌توان در چند بخش اصلی بررسی کرد. این فراز، قیام امام حسین(ع) را جنبشی الهی می‌داند که با ترکیبی از عبادت، عدالت‌خواهی و شجاعت همراه است. هدف اصلی، احیای ارزش‌های اسلامی و مقاومت در برابر انحراف بود که به الگویی جاویدان برای مبارزه با ظلم تبدیل شد.

جایگاه امامت و رهبری دینی در این متن به‌خوبی نمایان است. امام حسین(ع)، حجت خدا و پاسدار دین معرفی می‌شود که در مسیر جهاد، تابع سنت پیامبر(ص) و پدرش امام علی(ع) بود. وفاداری به وصیت برادرش امام حسن(ع) نیز نشان‌دهنده تداوم خط امامت و مبارزه با انحرافات است. عباراتی مانند «رافع عمودالدین و قامع‌الطغیان»، بیانگر مسئولیت الهی امام در احیای اسلام ناب است.

اهداف قیام عاشورا به‌وضوح بیان شده است. عدالت‌خواهی با عباراتی مانند «تبسط العدل و تنشره و تأخذ للضعیف من القوی» نشان می‌دهد که ابوعبدا...(ع) برای اصلاح جامعه اسلامی و مقابله با ظلم امویان قیام کردند. به امر به معروف و نهی از منکر نیز با عبارت «تنکرالمنکر بقلبک و لسانک» به عنوان فریضه الهی‌ای که امام را به مقابله با فساد واداشت، اشاره شده است. فضایل اخلاقی و عبادی امام در این بخش، برجسته شده است. زهد و پارسایی با عبارت «زاهداً فی الدنیا زهد الراحل عنها و طویل الرکوع و السجود» نشان داده شده است. شجاعت و استقامت امام نیز با عباراتی مانند «ثبت للطعن و الضرب و طحنت جند الفجار» به تصویر کشیده شده است.

علل شهادت امام در اینجا تحلیل شده است؛ نقض بیعت و خیانت مردم با عبارت «نکثوا ذمامک و بیعتک و بدؤوک بالحرب» بیان شده است. ظلم‌ستیزی امام نیز با عبارت «واجهوک بالظلم و العدوان؛ ولی آن‌ها به ستم و دشمنی در مقابل قرار گرفتند» نشان داده شده است که تأکید می‌کند امام حتی با هشدارهای مکرر به شهادت رسیدند.

همچنین سبک ادبی و بلاغی این متن درخورتوجه است. تضادهای معناداری مانند «حلیف الانعام» در مقابل «مقارع الطغاه» و «ربیع الایتام» در مقابل شهید به کار رفته است. تصاویر حماسی مانند «اقتحام قسطل الغبار» نیز شرایط سخت کربلا را نشان می‌دهد.

وَ جاهَدْتَ فِی ا... حَقَّ الْجِهادِ وَ کُنْتَ للهِ طآئِعاً، وَ لِجَدِّکَ مُحَمَّد صَلَّی ا... عَلَیْهِ وَ اٰلِهِ تابِعاً، وَ لِقَوْلِ أَبیکَ سامِعاً، وَ إِلی وَصِیَّه أَخیکَ مُسارِعاً، وَ لِعِمادِ الدّینِ رافِعاً، وَ لِلطُّغْیانِ قامِعاً، وَ لِلطُّغاه مُقارِعاً، وَ لِلاْمَّه ناصِحاً، وَ فی غَمَراتِ شَلامِ وَ الْمُسْلِمینَ راحِماً، وَ لِلْحَقِّ ناصِراً، وَ عِنْدَ الْبَلآءِ صابِراً، وَ لِلدّینِ کالِئاً، وَ عَنْ حَوْزَتِهِ مُرامِیاً، تَحُوطُ الْهُدی وَ تَنْصُرُهُ، وَ تَبْسُطُ الْعَدْلَ وَ تَنْشُرُهُ، وَ تَنْصُرُ الدّینَ وَ تُظْهِرُهُ، وَ تَکُفُّ الْعابِثَ وَ تَزْجُرُهُ، وَ تَأْخُذُ لِلدَّنِیِّ مِنَ الشَّریفِ، وَ تُساوی فِی الْحُکْمِ بَیْنَ الْقَوِیِّ وَ الضَّعیفِ...

میقات روز ۳۶

با نامه‌های امام تا کربلا (نامه آخر)

آخرین نامه، پیامی به تمام تاریخ

محمدجواد ابوعطا | این آخرین نامه‌ای است که از حضرت ابوعبدا...(ع) می‌خوانید؛ نامه‌ای که حضرت در آخرین روزهای حیاتشان آن را نوشتند، پیش از آنکه به گودال بروند، پیش از آنکه جوانان و یارانشان را گلگون ببینند و طفل شیرخوارشان در آغوششان جان بدهد. گویا آن‌قدر فرصت نبوده است که امام نامه‌ای بلند بنویسند و تنها به دو جمله اکتفا می‌کنند.

برخلاف دیگر نامه‌های حضرت که می‌خواستند عده‌ای را از دنیاطلبی برحذر بدارند، در این نامه کوتاه، فلسفه زندگی را در دو جمله برای همیشه تاریخ می‌نویسند. در این دو جمله، عیب مردم تمام تاریخ را پیش چشمشان می‌آورند؛ هرچند که خطابشان به بنی‌هاشم و برادرشان محمدحنفیه بوده باشد. دقیقا مشخص نیست این نامه را حضرت کی انشا کرده‌اند، ولی قطعا زمانی بوده است که لشکر کوچک امام در محاصره قرار گرفته و جنگ قطعیت یافته است؛ البته برخی مورخان و معاصران معتقدند که این نامه در روز ششم محرم نوشته شده است؛ همان روزی که دشمن بر راه‌های منتهی به کربلا دیده‌بان گذاشت تا هیچ جنبنده‌ای نتواند خود را به امام برساند؛ هرچند نوشته‌اند حبیب‌بن‌مظاهر برای کمک گرفتن از قبیله بنی‌اسد رفت، ولی ناکام بازگشت. همان روزی که حرامیان آب را بر لشکر و خانواده امام بستند. این نامه آن روزی نوشته شد که تعداد دشمنان در لشکر مقابل به عدد ۳۰ هزار نفر رسید و دیگر عزم جنگ کردند.

اما امام در این نامه چه نوشت که بعد از هزار سال هنوز این نامه تازه است و گویی حضرت ابوعبدا...(ع) این نامه را برای امروز و برای دنیاپرستان نوشته‌اند؟ حضرت در این نامه کوتاه چنین نوشتند: «از حسین‌بن‌علی به محمدبن‌علی و بنی‌هاشمی که او را پذیرفته‌اند: اما بعد؛ گویا دنیا هرگز نبوده و آخرت پیوسته بوده است. والسلام.».

آری؛ این آخرین نوشته‌ای است که از یادگار و نور چشم پیامبر در جهان به یادگار ماند، این آخرین تیر چله کمان اباعبدا...الحسین(ع) پیش از شهادت بود تا ره‌جویان حقیقت در طول تاریخ با دیدن این نامه گمراه نشوند.

جهاد و استقامت در جنگ ۱۲روزه و تصویری از آموزه‌های عاشورایی آن

ایران امام حسین(ع) تا ابد پیروز است

معین البکاء

آمنه مستقیمی | این روزها ما بیش از هر زمان دیگر افتخار می‌کنیم به اینکه «ملت امام حسینیم» و ایران ما ایران حسین(ع) و همیشه پیروز است و این نه‌فقط یک شعار بلکه حقیقتی برآمده از تاریخ است؛ چون اگر ندای تاریخی «هَیهَاتَ مِنَّا الذِّلَّه» را با گوش دل نمی‌شنیدیم یا شعار «کُلُّ یَومٍ عاشورا و کُلُّ أرضٍ کَربَلا» با همه وجود و حیات ما عجین نمی‌شد، قطعا این همه مقاومت و ایثار، شهادت‌طلبی و ظلم‌ستیزی در جان و رگ و خون ما ریشه نمی‌کرد. در آستانه عاشورای حسینی و در گفت‌وگو با آیت‌ا... سیدابوالفضل طباطبایی‌اشکذری، نماینده سابق ولی‌فقیه در سوریه و مدیر مؤسسه علمی‌فرهنگی جبل‌الصبر، از مفهوم «ایران امام حسین(ع)» رمزگشایی کرده‌ایم.

عاشورا نامه محرم ۱۴۴۷ | واقعه پنجم | ظهر عاشورا

عزت‌طلبی؛ قانون الهی

اسلام دین عزت و حفظ عزت مسلمانان است، از این‌رو هیچ مسلمانی در هیچ برهه‌ای از زمان اجازه ندارد عزت خود را بفروشد یا تن به ذلت بدهد. این یک قانون الهی برای بشر و ساری و جاری در همه ابعاد زندگی است، حتی در احکام دینی هم مورد ملاحظه قرار گرفته است و احکام اسلام همه عزتمندانه‌اند و هیچ حکمی برای ذلت‌پذیری و ذلت‌آوری تشریع و ایجاد نشده است، لذا بنا بر تصریح رساله‌های عملیه حتی اگر جایی اجرای حکمی موجب ذلت شود، باید تا مدتی که زمینه عزت فراهم شود، از ناحیه فقیه حکیم تعطیل شود تا فضای عزت فراهم شود؛ برای مثال امام خمینی(ره) در «تحریرالوسیله» درباره تیمم می‌فرمایند: «اگر انسان بخواهد وضو بگیرد و آب نداشته باشد اما دیگری، ظرف آب داشته باشد و چون بخواهد، به او بدهد و مبلغی هم نخواهد اما در صورت درخواست، عزت او را زیرسؤال ببرد، آب نگیرد و تیمم کند و زیر بار ذلت کسی نرود!».

ذلت‌پذیری ممنوع!

امام حسین(ع)، امام عزتمندان و عزت‌طلبان است و شعار «هَیهَاتَ مِنَّا الذِّلَّه» شعار قرآنی است که بر زبان امام حسین(ع) جاری شده است. این شعار، هم یک پرده و بنر نوشته‌شده از یک قانون است، هم همیشگی و هرزمانی و هم همگانی و همه‌جایی است و هیچ استثنایی ندارد. این شعار به عاشورای ۶۱هجری محدود نشد، بلکه امروز هم چنانچه امام حسین(ع) را با جسم مبارکشان درکنار خود می‌دیدیم، بازهم شعار هَیهَاتَ مِنَّا الذِّلَّه را از ایشان می‌شنیدیم و این قانونِ ساری و جاری، ممنوعیت ذلت‌پذیری را اعلام می‌کند.

عاشورا؛ اوج تقابل حق و باطل

در پاسخ به دلیل همیشگی بودن این شعار باید گفت عاشورا یک حادثه در عبور تاریخ نیست، بلکه جریانی در مسیر تاریخ است؛ اگرچه عاشورا در نیم‌روزی رخ داد اما در تاریخ بشریت جریان دارد وقتی امام حسین(ع) و عاشورا جریان است نه‌فقط یک حادثه؛ برای همین است که شعار دومی ایجاد شده است؛ یعنی «کُلُّ یَومٍ عاشورا و کُلُّ أرضٍ کَربَلا». «هَیهَاتَ مِنَّا الذِّلَّه» به ما یاد می‌دهد که هر روز تکلیف عاشورایی داریم. در واکاوی این دو شعار معلوم می‌شود که دو جبهه حق یعنی امام حسین(ع) و باطل یعنی یزیدیان از ابتدای تاریخ بشریت وجود داشته‌اند؛ مثل تقابل ابراهیم(ع) و نمرود، موسی(ع) و فرعون، پیامبر(ص) و قریش، امیرالمؤمنین(ع) و معاویه، امام حسین(ع) و یزید. عاشورا نه آغاز این تقابل بود نه پایان آن، بلکه نمادی از اوج تقابل بود.

آیت‌ا... طباطبایی‌اشکذری: ما ملت ایران اگر تحریم شویم، شهید بدهیم یا به ما حمله شود، از امام و رهبر معظم انقلاب دست نمی‌کشیم

بی‌طرفی یعنی قرار گرفتن در صف باطل

این جبهه امروز هم برپاست. جبهه مقاومت، همان جبهه امام حسین(ع) و جبهه استکبار همان جبهه باطل است؛ یعنی به موازات این دو جبهه، دو تفکر درست و غلط هم وجود دارد. یکی می‌گوید با ظالمان سازش کنیم و دیگری بر مقاومت و ایستادگی مقابل ظالمان و ستمگران تأکید می‌کند. شعار «هَیهَاتَ مِنَّا الذِّلَّه» و «کُلُّ یَومٍ عاشورا و کُلُّ أرضٍ کَربَلا» به روزرسانی تقابل این دو جبهه در زندگیِ معاصر ماست؛ اینکه به تأسی از ابوعبدا...(ع) ما اجازه سازش نداریم؛ اگرچه در این پذیرش مخیر باشیم. ممکن است برخی بگویند بی‌طرف باشیم. در پاسخ باید گفت در تقابل این دو جبهه، رأی ممتنع و بی‌طرفی نداریم. بی‌طرفی یعنی قرار گرفتن در صف باطل.

رأی ممتنع به صندوق دشمن می‌رود

شخصی به محضر امام صادق(ع) رسید و عرض کرد من در کربلا حضور داشتم اما صرفا کاتب بودم و یک تیر هم به سمت سپاه امام حسین(ع) رها نکردم، مطابق برخی نقل‌ها امام صادق(ع) بغض کردند و فرمودند: «اگر شما سیاهی لشکر دشمن نمی‌شدید، دشمن جرئت آن جنایات را در حق جد ما نمی‌کرد». بی‌طرفی در فرهنگ اسلام معنا ندارد. رأی ممتنع در صندوق دشمن شمرده می‌شود. در این تقابل امروز و به‌روزشده ۶۱هجری، باید چند نکته را مورد توجه قرار بدهیم؛ نخست، شناخت امام جبهه حق و همراهی تمام‌وکمال با او. شناخت تنها کفایت نمی‌کند؛ همراهی و پیروی و فرمانبری لازم است.

ایران امام حسین(ع) یعنی چه؟

ایران اسلامی، ایران امام حسین(ع) است؛ چون ثابت کرد در طول ۴۶سال انقلاب اسلامی، هم جبهه حق را می‌شناسد و هم امامش را و هم لحظه‌ای از همراهی او دست نمی‌کشد؛ ولو در این مسیر شهدای بزرگی را تقدیم کند؛ سرمایه‌ای مثل حاج‌قاسم، شهدای جنگ تحمیلی دوازده‌روزه، فرماندهان نیروهای مسلح و دانشمندان هسته‌ای و... اما ملت امام حسین(ع) همراهی کرد و کوتاه نیامد. ایران امام حسین(ع) پیروز است. نمادی از پرده دوم شب و روز عاشوراست؛ همان تعبیر و شعار یاران باوفای امام حسین(ع) است که گفتند: اگر هزاربار کشته و سوزانده شویم و خاکسترمان را به باد دهند، از شما دست نمی‌کشیم.

تکلیف امروز ما تکلیف همراهی است

ما ملت ایران هم اگر تحریم شویم، شهید بدهیم یا به ما حمله شود، از امام و رهبر معظم انقلاب دست نمی‌کشیم. مادر چهار شهید به محضر امام خمینی(ره) رسید و چون تصاویر فرزندان شهیدش را نشان داد، امام گریستند و آن بانو عرض کرد من چهار شهید دادم که گریه شما را نبینم! تکلیف امروز ما تکلیف همراهی است؛ همان‌طور که یاران حسینی از حضرت دست نکشیدند، ملت ایران هم در این دوازده روز از رهبر و کشورشان دست برنداشتند. ایران امام حسین(ع) یعنی ایران همراه حسین زمان خود؛ رهاورد این همراهی قطعا پیروزی است.

ارث اهل‌بیت(ع) برای ما

نکته دوم آنکه ما اجازه خسته شدن در راه طولانی مقاومت را نداریم. قرآن می‌فرماید: «لاتَهِنُوا فِی ابْتِغاءِ الْقَوْمِ» (نساء، ۱۰۴)؛ یعنی «و در تعقیب و جست‌وجوی دشمن سستی نکنید»، اگر شما درد می‌کشید و نگران هستید، اذیت می‌شوید، شهید دادید و خانه‌هایتان تخریب شد، دشمن از شما بیشتر خسارت دیده است. ایران امام حسین(ع) یعنی ایرانی که برای دفاع از حق و ارزش‌ها و ایستادگی مقابل دشمن صهیونیست، هرگز خسته نمی‌شود و ما این درس را از اهل‌بیت(ع) به ارث برده‌ایم.

مبارزه تا قیامت ادامه دارد

اهل‌بیت همراه امام حسین(ع) در مسیر رفت و برگشت از مدینه به مکه و سپس کربلا و کوفه و شام و بعد هم بازگشت به مدینه، بنابر تخمین محققان، ۴هزارو۱۰۰کیلومتر راه پیمودند. در این مسیر، همه‌جا حضرت زینب(س) و امام سجاد(ع) بوده‌اند و هیچ جایی در چهره و زبان آن‌ها خستگی و سستی احساس نشد و لحنشان سست و تضعیف نشد و با شهادت‌ها ناامید نشدند، حتی در خرابه شام، رقیه(س) از دست رفت اما دست از مقاومت نکشیدند و این مبارزه تا قیامت ادامه دارد.

دشمن را بیچاره کرده‌ایم

ایران امام حسین(ع) یعنی ملتی که پیامبر(ص) دست بر فرزند آن، سلمان، گذاشتند و فرمودند: «سلمان منا اهل البیت(ع)» و سپس فرمودند: «از نسل او کسانی هستند که با ظلم سازش نمی‌کنند و هم خدا دوستشان دارد و هم آن‌ها خدا را دوست دارند»؛ ملتی پیرو حمزه و ابوطالب که دشمنان پیامبر(ص) را بیچاره کردند. ایران امام حسین(ع) در زیر پرچم حسین زمان، دشمن را بیچاره کرد و اگرچه دشمنان اعتراف نکنند، این‌ها رسواشدگان و بیچارگان اقتدار ایران اسلامی هستند.